

[Ole Espersen]

hvis vi forestiller os tilfælde, hvor en meget strafskyldig person slipper for ansvaret, fordi vidner måske med god grund er nervøse for at afgive forklaring. Vi forstår godt højesterets synspunkt, men vi er altså uenige i holdningen, og jeg er i hvert fald uenig i fortolkningen. Det er min opfattelse, at retsplejeloven udtømmende gør op med, hvilke beskyttelsesforanstaltninger der skal være for vidner, og disse beskyttelsesforanstaltninger omhandler ikke muligheden for at bevare en anonymitet. Det vil sige, at jeg kan tilslutte mig den fortolkning af loven, som højesterets mindretal kom til.

Jeg er klar over, som jeg har nævnt før, at højesteret lægger vægt på, at dette kun skal ske undtagelsesvis, og det forudsættes, at det kun sker i meget alvorlige sager. Men netop når sagerne er meget alvorlige, er kravet om retssikkerhed også noget, der skal tillægges afgørende og endnu større vægt måske, hvis man kan graduere det begreb.

Jeg er klar over, at Menneskerettighedskommissionen har accepteret, at man i en konkret sag – og det er i øvrigt denne sag – har anvendt et eller to anonyme vidner. Nu lægger jeg ikke så meget vægt på, at Menneskerettighedskommissionen siger, at klagen var »åbenbart grundløs« – det er teknisk, man bruger i Strasbourg – man kan forestille sig sager, hvor alle medlemmerne i 3 år diskuterer og undersøger en sag, og så når et flertal på 7 mod 6 frem til, at efter disse lange og mange trange forhandlinger er sagen »åbenbart grundløs«. Det er ikke udtryk for, at man ikke har haft betænkeligheder.

Det var en konkret afgørelse, man nåede frem til i Menneskerettighedskommissionen, som ikke er bindende for os, for menneskerettighedskonventionen er – for nu at blive i den internationale sprogbrug – en slags minimumslovgivning, et minimumsdirektiv til os. Vi har ret til at skabe yderligere retsgarantier.

I januar sagde vores ordfører, at vi ville have spørgsmålet undersøgt i strafferetsplejeudvalget eller retsplejerådet, som ministeren har besluttet.

Vi vil også gerne vente, når det drejer sig om den tekniske udformning af retsplejeloven, og se, hvad retsplejerådet når frem til, men beslutningen om, at vi ikke bør acceptere anonyme vidner under nogen omstændigheder, har vi altså taget, og vi ser frem til

forhandlingerne i retsudvalget om, hvordan vi nærmere skal udforme den beslutning.

Fischer (KF):

Lovforslaget fra SF og VS drejer sig om, hvorvidt folketinget i en bestemt situation skal opstille rammer for domstolenes beslutninger. De to partier ønsker at indføre et generelt forbud mod anvendelse af anonyme vidner. I praksis vil det sige, at de to partier ad lovgivningens vej vil forhindre domstolene i selv at vurdere, om der er behov for at beskytte vidner. Der kan være situationer, hvor vidner med god grund kan føle sig truede på liv eller helbred som følge af trusler fra anklagede eller personer, der står i ledtog med anklagede, og samtidig situationer, hvor meget står på spil for samfundet i forbindelse med opklaringen af den pågældende sag.

Ingen har mig bekendt udtrykt sympati for anvendelsen af anonyme vidner. Jeg deler den skepsis, der er udtrykt om en sådan fremgangsmåde. Et retssamfund hviler på en fri og åben vidneførsel, men der er ikke tale om en retspraksis for så vidt angår denne debat, men derimod om et enkeltstående tilfælde, hvor højesteret i en særlig situation har godkendt en sådan fremgangsmåde.

Et totalt forbud ville indebære, når vi taler om den særlig farlige og samfundsskadelige gruppe kriminelle, der er del af den internationale narkokriminalitet, at de uden risiko for et modspil fra domstolene vil kunne true vidner til tavshed. Vi er stillet over for særlig kriminelle, meget stærke grupper udefra, der udgør en reel trussel mod retssikkerheden og mod vort sociale system. Det bør hverken domstole eller folketing se bort fra.

På det foreliggende grundlag og ikke mindst under højesterets bedømmelse af spørgsmålet, der taler om »ganske undtagelsesvis« og kun »i specielle tilfælde«, er der ikke meget, der peger på et behov for lovgivning. Der er også henvist til Den europæiske Menneskerettighedskommissions afgørelse. Hvorfor skal vi i folketinget forbyde højesteret at benytte den sunde fornuft?

Justitsministeren har oplyst, at sagen for tiden vurderes i retsplejerådet, og at der snart kan ventes en udtalelse herfra. Den vil vi afvente. Den kan muligvis bringe nye synspunkter frem. Det har SFs og VS' forslag